

Välkommen

Niklas Larsson

Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad

Dagens agenda

- Frukost
- Välkommen
- Lisbeth Dahlöf, Svenska Miljöinstitutet
- Olle Karlsson, vårt elbilserbudande
- Intressentanalys för hållbarhetsarbete, Tomorrow Today
- Aktuellt från våra medlemmar
- Kommande möten

Agenda 2030

FNs globala mål

FN tog 2015 fram 17 globala mål och 169 delmål som krävs för att uppnå en hållbar utveckling såväl lokalt som globalt. Målen omfattar inte bara stater och myndigheter utan även privata bolag, akademien, privatpersoner, organisationer - dvs alla i samhället. Alla kan vara med och bidra. Som en stor samhällsaktör har vi som Länsförsäkringar som grupp stora möjligheter att bidra till en hållbar utveckling i samhället. Som lokal aktör ser vi möjligheter att påverka

Vår omvärld

Vårt hållbarhetsarbete och vår rapportering ska utgå från:

- Lagkraven för hållbarhetsrapportering.
- FN:s globala mål för hållbar Våra intressenters lokala förutsättningar och förväntningar.
- De risker vi identifierat som får betydelse för vårt långsiktiga värdeskapande arbete.

Länsförsäkringsgruppens gemensamma mål:

De gemensamma målen

- 3.4 Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa
3.6 Minska antalet dödsfall och skador i vägtrafiken
- 8.7 Utrota tvångsarbete, människohandel och barnarbete
8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla
8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkrings tjänster samt finansiella tjänster för alla
- 10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering
- 12.2 Hållbar förvaltning och användning av naturresurser
12.4 Ansvarfull hantering av kemikalier och avfall
12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar
- 13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer
13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar
- 16.5 Bekämpa korruption och mutor
16.6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner
- De globala målen kan bara förverkligas genom globalt partnerskap och samarbete. För oss innebär det att vi måste samarbeta med varandra och andra aktörer.

Hot & möjligheter

Vår hållbarhetsstrategin tar avstamp i de hot och möjligheter som vi identifierat. Hoten för vår framtida affär. Samt möjligheterna att stärka våra framtida affär. De som vi identifierat som mest betydande för vår strategiska inriktning är:

#Klimatförändringar

#Sociala samhällsutmaningar

#Nyföretagande och växande näringsliv

#Varumärkesrisker / etik

#Ohälsa

#Employer branding

Trygghet - Skadeförebygg - Samhällsengagemang

Trygga Tillsammans

Tillsammans är metoden för allt vår hållbarhetsarbete. Att samverka internt och externt är nyckeln till långsiktigt värdeskapande för oss och våra intressenter. I våra projekt och vårt löpande dagliga arbete samverkar vi med näringslivsaktörer, offentlig sektor, idéburen sektor, våra kunder och andra samhällsmedborgare.

För att nå full effekt och långsiktighet av samarbete vill vi att det finns:

- ett ömsesidigt lokalt intresse
- kompetens i ämnet/frågan hos samverkanspartnern
- uthållighet och resurser
- Spridningsmöjligheter och informationsöverföring
- mod och viljan att förändra
- en gemensam syn på värderingar och varumärkesrisker
- samsyn kring exit /avslut av projekt och samarbeten

Lisbeth Dahlöf

Svenska Miljöinstitutet

 Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad
Bank & Försäkring

Hur "miljövänliga" är elbilar?

Lisbeth Dahllöf

IVL Svenska Miljöinstitutet

Sveriges ledande organisation för tillämpad
miljö- och hållbarhetsforskning

Årets Nobelpris i kemi

9 oktober 2019

Kungl. Vetenskapsakademien har beslutat utdela Nobelpriset i kemi 2019 till

John B. Goodenough
The University of Texas at Austin, USA

M. Stanley Whittingham
Binghamton University, State University of New York, USA

Akira Yoshino
Asahi Kasei Corporation, Tokyo, Japan
Meijo University, Nagoya, Japan

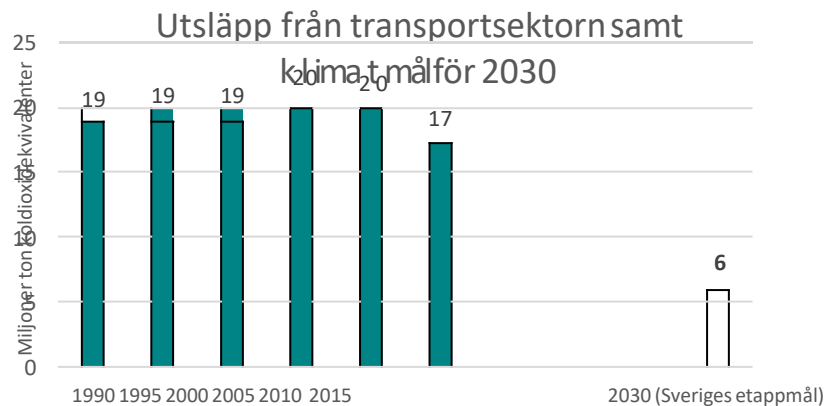
"för utveckling av litiumjonbatterier"

De skapade en laddningsbar värld

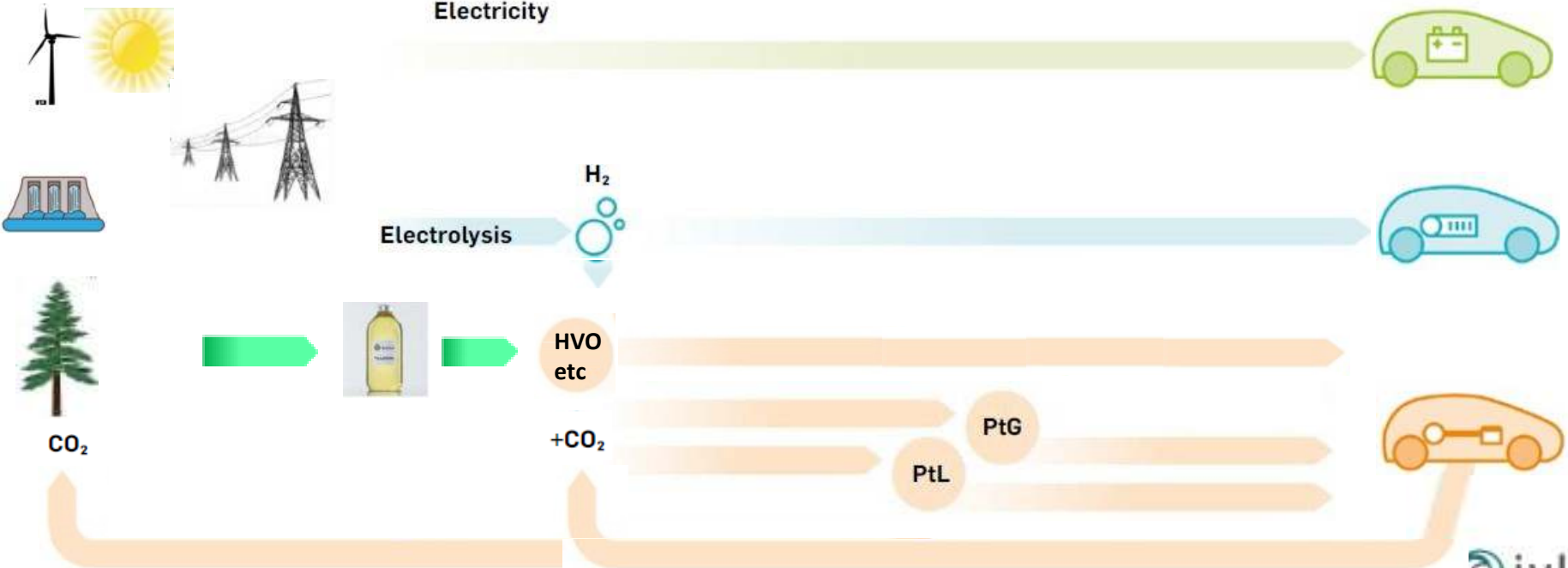
Varför fokus på växthusgaser?

- Mycket viktigt att minska nu.
- Sverige har som klimatmål för transportsektorn: Minska med minst 70% från 2010 till 2030.

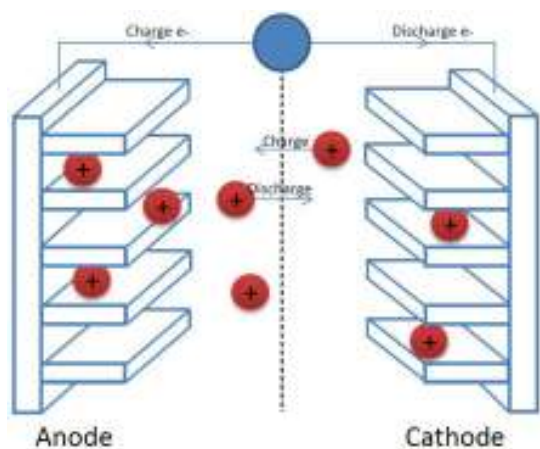

Men hur ser
helhetsbilden ut för
eldrift kontra
fossildrift?

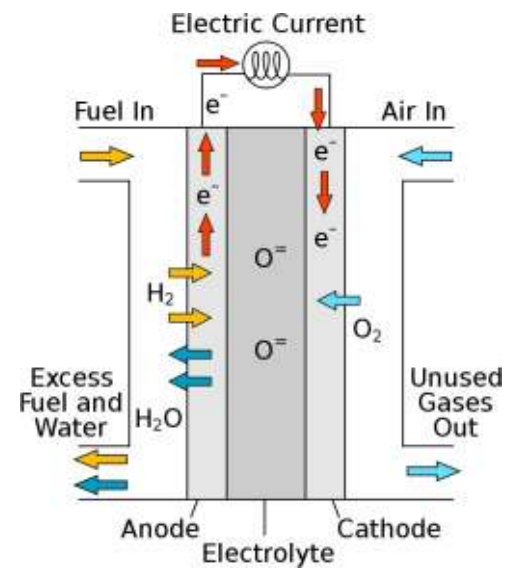
Olika lösningar för koldioxidneutrala fordon

Batteri och bränslecell.

Princip för litiumjon-batteri, Ref. Romare och Dahllöf 2017

Bränslecell, Wikipedia

Tre nyckelaspekter

Global uppvärmning

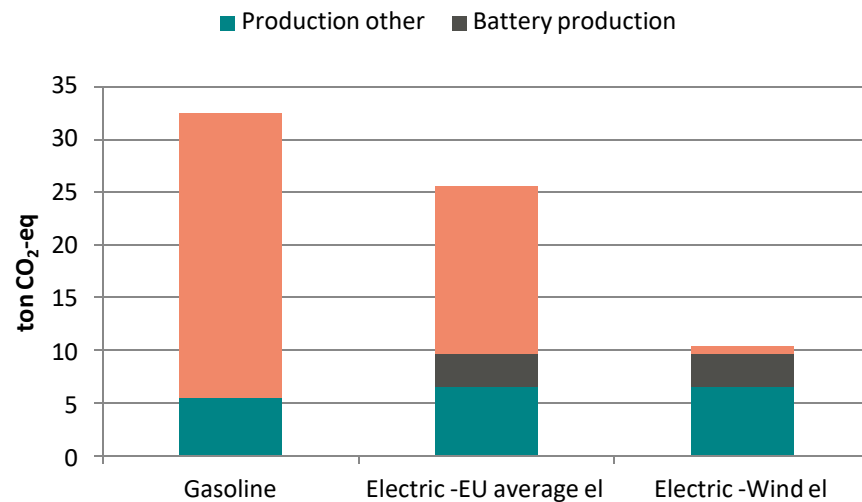

Energieffektivitet

Resursbegränsningar

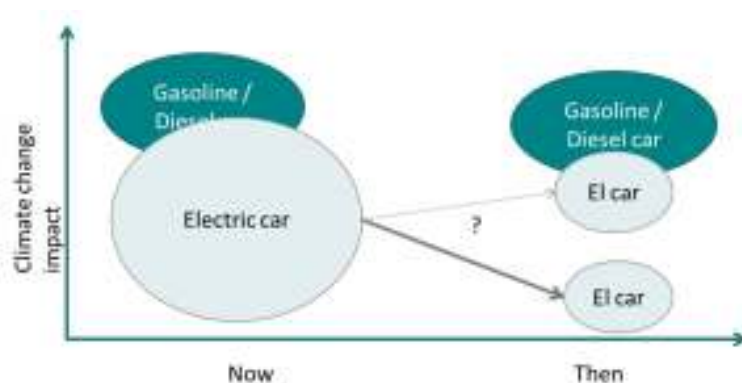
Bidrag till global uppvärmning - jämförelse

Exempel mellanstor till liten bil, 180 000 km körning

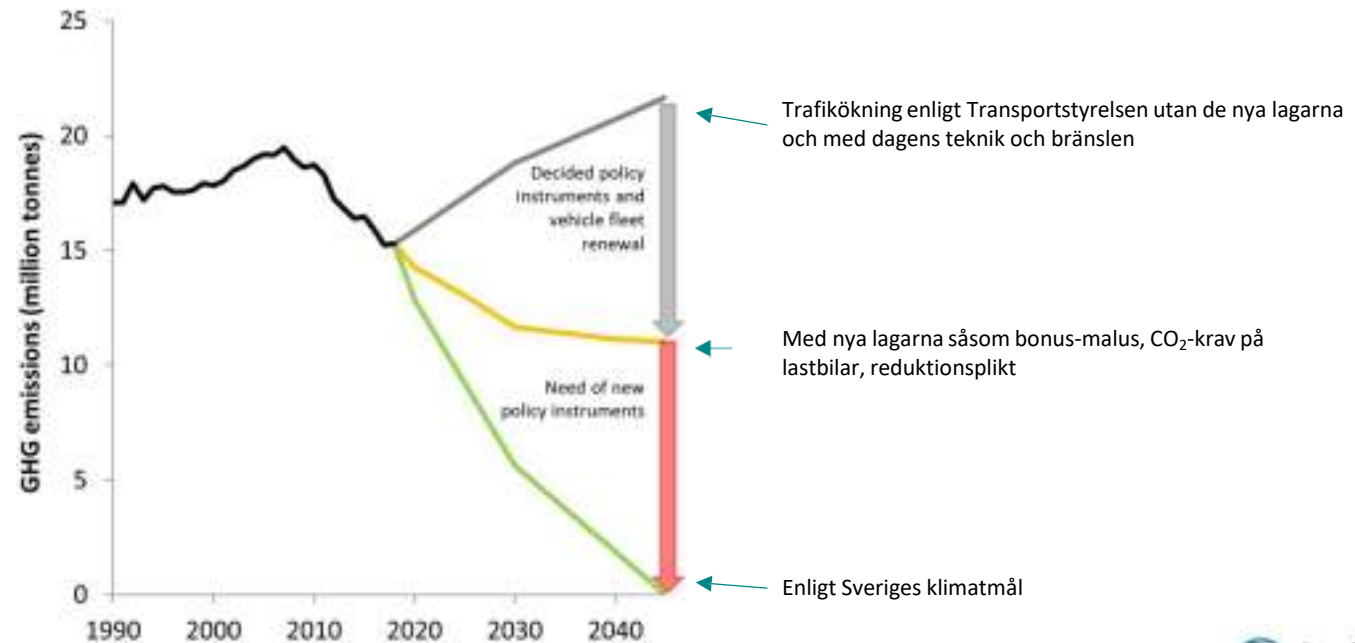
Figuren är baserad på Ellingsen et al 2016 - *The size and range effect: lifecycle greenhouse gas emissions of electric vehicles*

Klimatgaser: Elbilar har potential att bli ännu bättre

Biobränslen används oftast som drop-in, men kan köpa 100% också. Används även till mycket annat. Begränsad tillgång och konkurrerar ibland med mat eller biodiversitet.

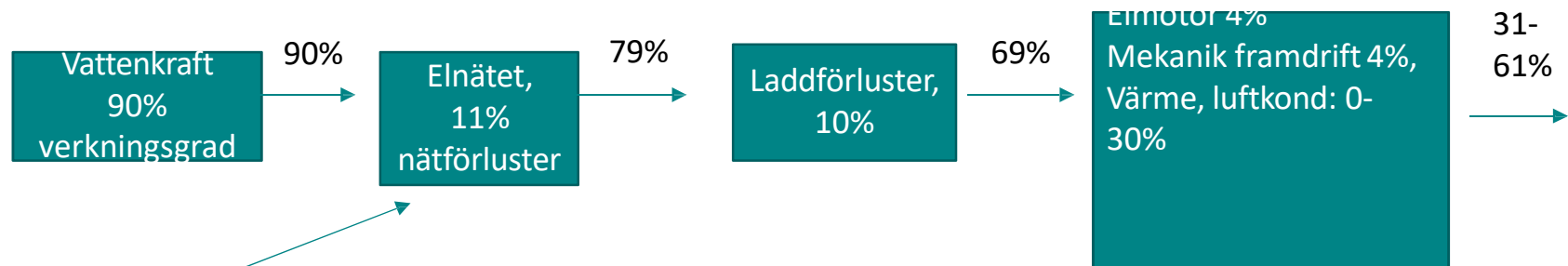
Transportsektorn måste ställa om till fossilfritt – en utmaning

Energieffektivitet

Elbilens verkningsgrad

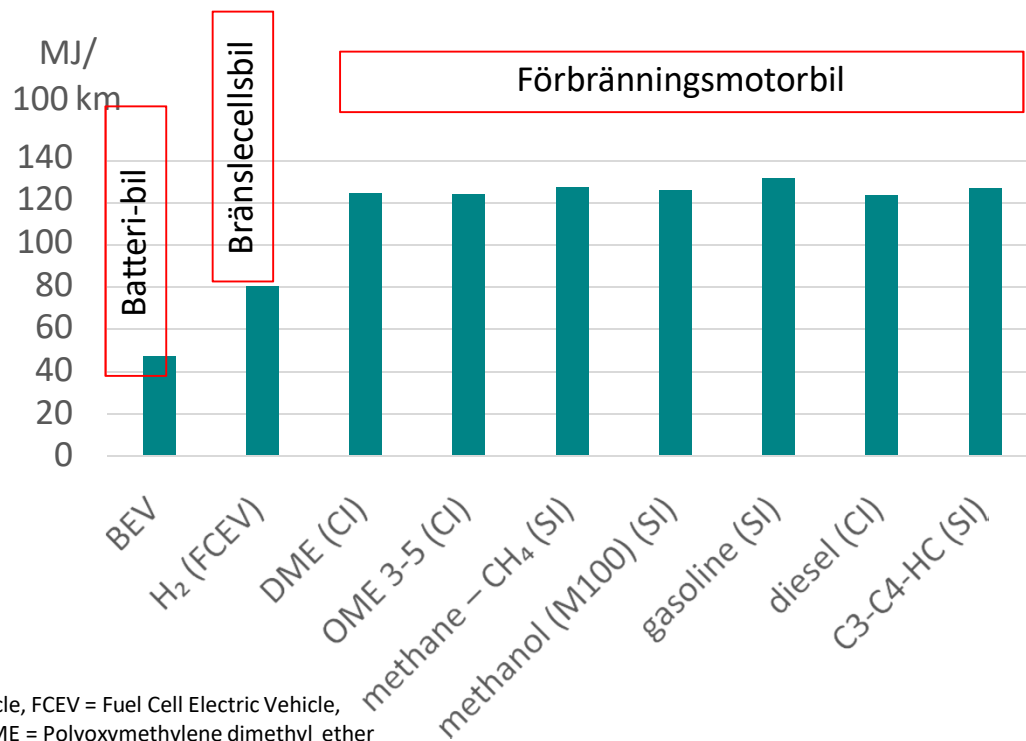

Om lokalproducerad el slipper man detta

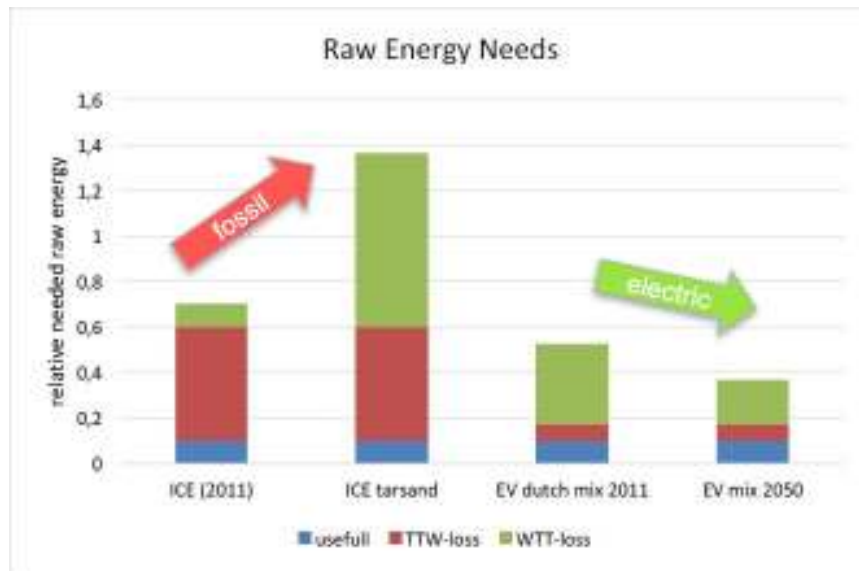
Jämför dieselbil: 15-20% verkningsgrad

Energibehov i fordon

BEV = Battery Electric Vehicle, FCEV = Fuel Cell Electric Vehicle,
DME = Di-methyl-ether, OME = Polyoxymethylene dimethyl ether
CI = Compression ignited, SI = Spark ignited, C3-C4-HC = propane/butane

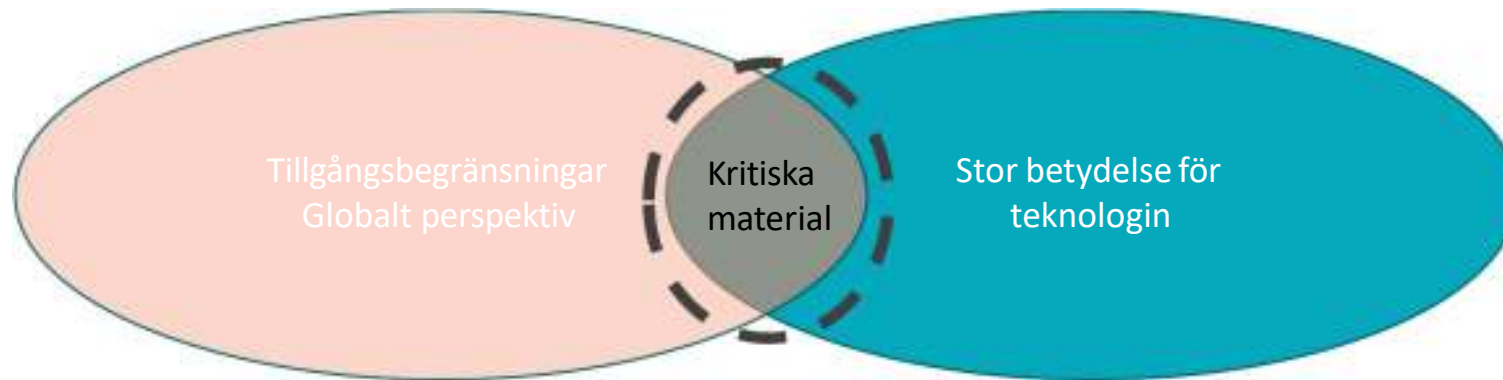
Energieffektivitet i framtiden

Resursbegränsningar

Vad betyder "kritiska" material?

Exempel på råmaterial för elektrifiering som är mer eller mindre kritiska

Batteriet

- ***Kobolt***
- Nickel
- Litium
- ***Grafit***
- ***Fosfat***
- ...

Elektronik

- Guld
- Silver
- ***Platina***
- ***Palladium***
- ***Neodymium***
- ***Dysprosium***
- ...

Elmotor

- ***Neodymium***
- ***Dysprosium***
- ***Kobolt***

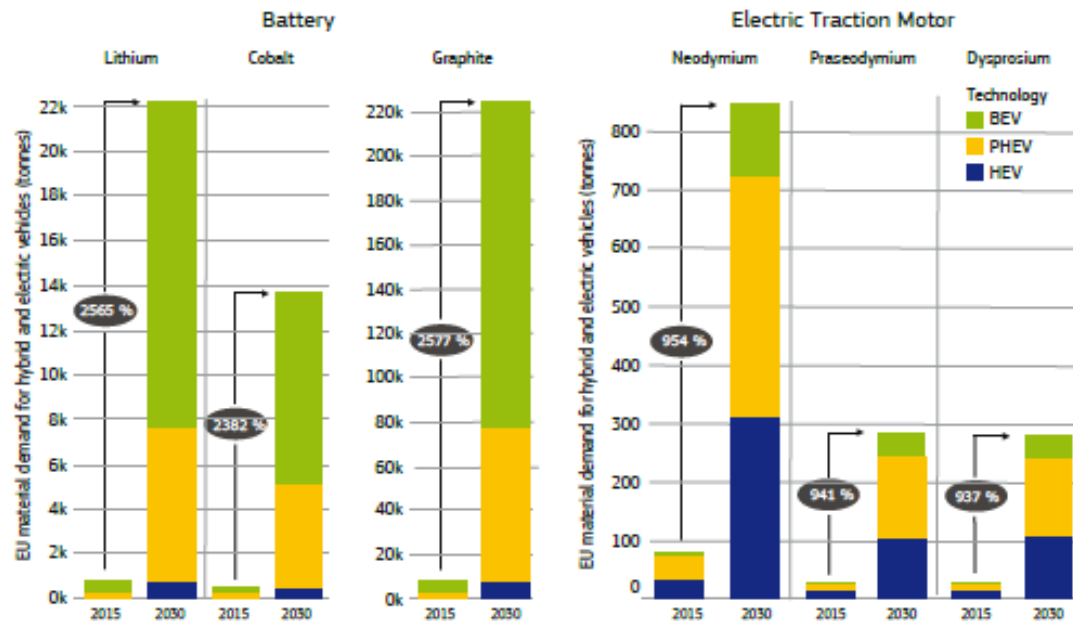
Kablar

- Koppar

*kursiva och fetmarkerade material på EUs lista över mest kritiska materials

Uppskattat framtida behov av metaller

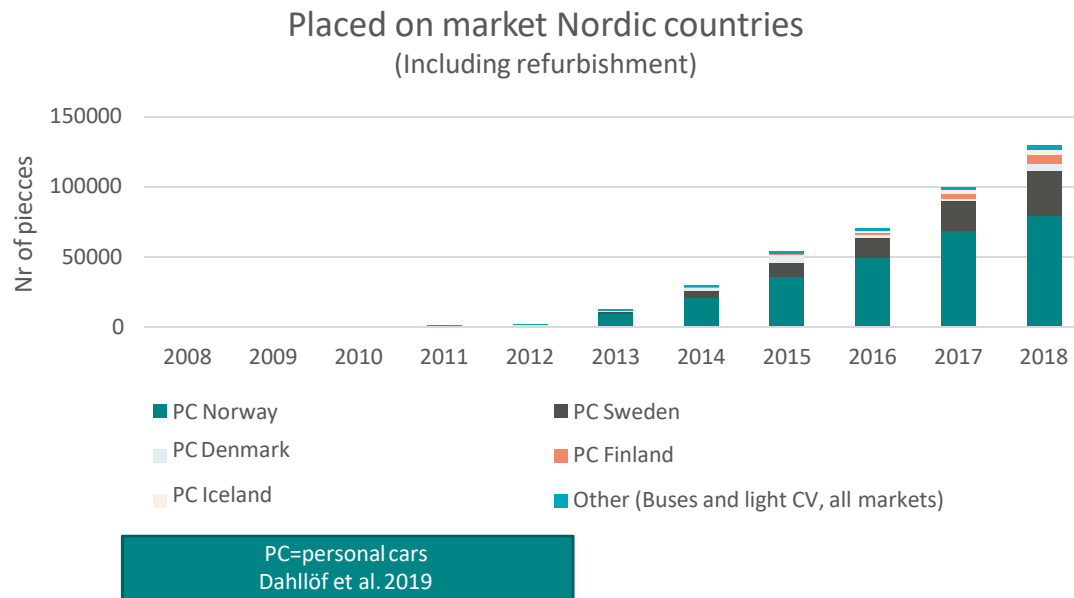
Figure 20: CRMs demand in the EU for the hybrid and electric vehicles segments¹⁶¹

Se även

<https://www.iea.org/publications/reports/globalevoutlook2019/>

Hur många batterier sätts på marknaden i Norden?

Problematik kring utvinning som måste jobbas bort

- Kobolt för batteriet med risk för barnarbete i Kongo
- Sällsynta jordartsmetaller som bryts i Kina under dåligt miljömässiga former

 sverigesradio.se/prylarnaspris

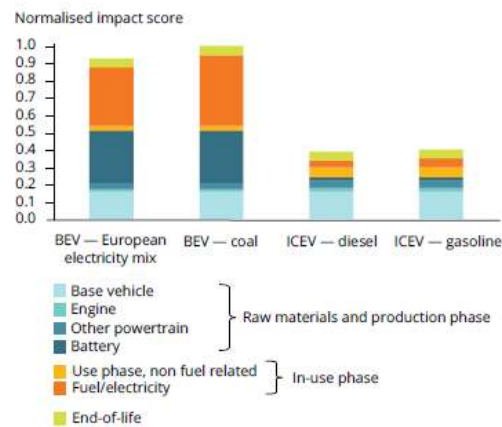
Prylarnas pris

Prylarnas pris 3: Bilbranschens mörka hemlighet fortsättningen

Kan man miljömärka metaller?

Vissa typer av miljöpåverkan är till nackdel för elbilen t ex Ekotoxicitet i sötvatten

Figure 6.3 Freshwater ecotoxicity impacts: example comparison of BEVs with ICEVs

Grubvrytning och förbränning av kol ger stora bidrag.

Notes: See footnote 8 for a description of the study system.

Source: Based on Hawkins et al., 2013.

EEA report: *Electric vehicles from life cycle and circular economy perspectives*

TERM 2018: Transport and Environment Reporting Mechanism (TERM) report

Återvinningstekniker finns men ännu ej optimala.

Vanligast nu:
att laka eller
bränna och
sedan laka

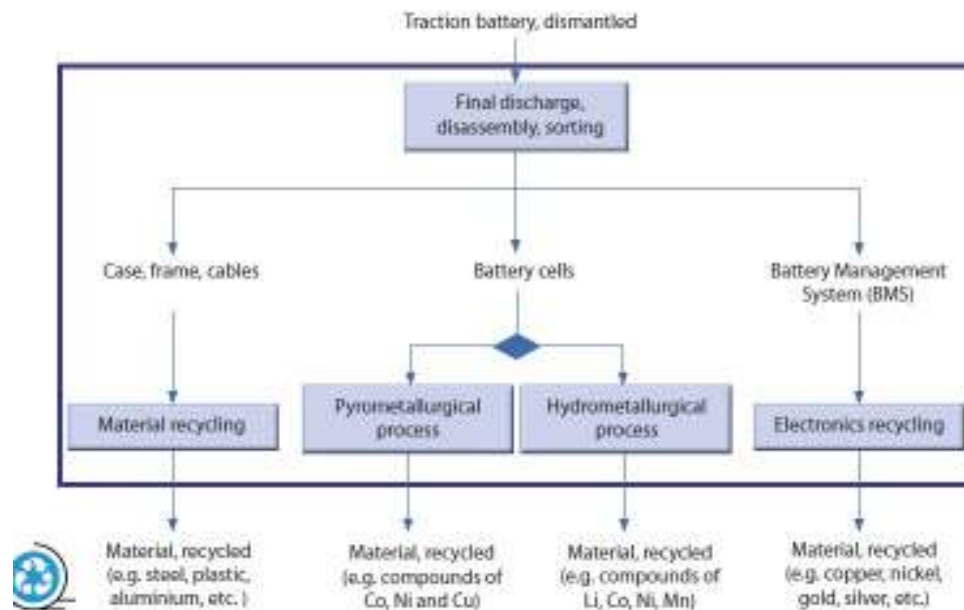

Figure 16: Example of options of a traction battery recycling

Ref: eLCAr 2013. Guidelines for the LCA of electric vehicles

Plus och utrymme för förbättringar med elbil

Plussidan

- Ger minskad klimatpåverkan i Sverige och i Europa generellt
- Inga avgaser
- Energieffektiva
- Tysta
- Snabb acceleration
- Om man har tur: att ladda
- Kan vara del av en total energilagrlingslösning
- Lämpar sig för autonom körning
- Mindre underhåll

IVL | LÄNSFÖRSÄKRINGAR 5 NOVEMBER 2019

Utrymme för förbättringar

- Nya användning av metaller som riskerar att bli flaskhalsar samt miljö- och sociala problem vid brytning
- Tärande av naturkapitalet om inte bra återvinning
- Återvinning inte optimal än för batterier och väldigt dålig för magneterna i elmotorer.
- Att ladda
- Räckvidd, som också minskar i kyla
- Svenska el-infrastrukturen och elproduktionen
- Öka transporteffektiviteten – t ex samåk

Frågor?

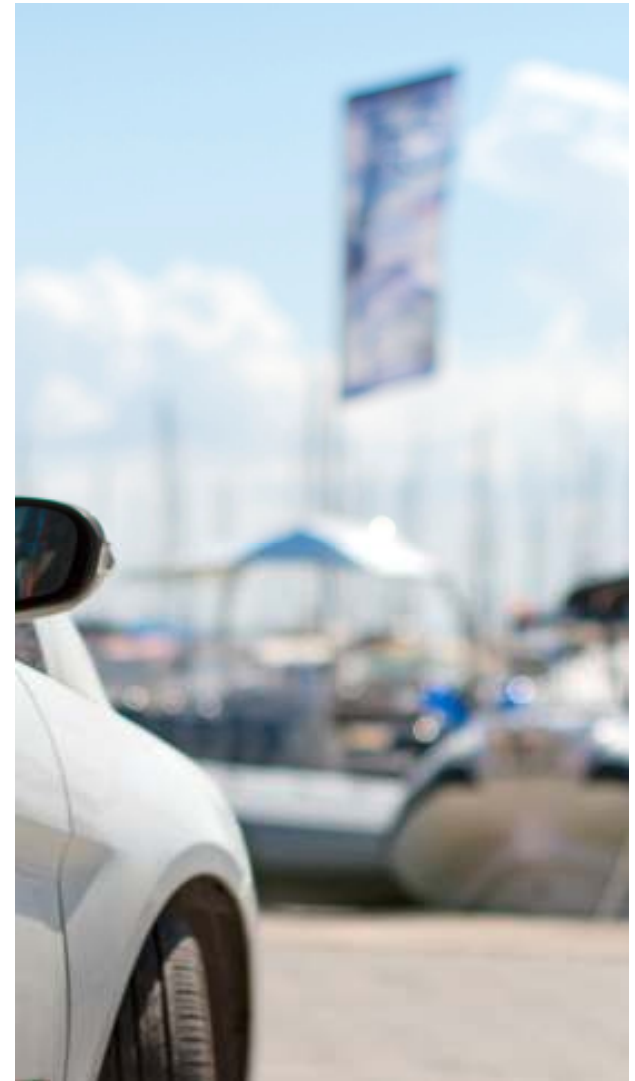
Lisbeth Dahllöf

Lisbeth.dahllof@ivl.se

l.se

IVL-rapporter publiceras på

www.ivl.se

Olle Karlsson

Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad

Intressentdialog

Tomorrow Today

 Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad
Bank & Försäkring

TOMORROW
TODAY

INTRESSENTDIALO

G

5 november

SYFTE OCH MÅL

- Ge en kort introduktion till fenomenet intressentdialog
- Länsförsäkringar Göinge Kristianstads strategiarbete – hur långt vi kommit
- Workshop!
- Summering

Mål: Att ni delar med er av – och får nya insikter. Att alla i dialogen får inspiration och tankar kring hur vi tillsammans kan driva klimatfrågan vidare.

TOMORROW
TODAY

**OM
INTRESSENTDIALOGER**

EXEMPEL PÅ INTRESSEENTER

Kartläggning

VARFÖR INTRESSENTDIALOGER?

För att ingen kan lösa våra globala utmaningar ensam

VARFÖR INTRESSENTDIALOGER?

- Mindre navelskåderi - organisationen får nya insikter om sin negativa och positiva påverkan
- Intressenterna får bättre insyn i vad verksamheten gör och varför
- Idéer för gemensamma insatser och projekt

GENOMFÖRA EN INTRESSENTDIALOG

1 Identifiera intressenter

2 Kartlägga nuläget

1. Vad har vi för kommunikation redan idag? Är det tvåvägs, dvs dialog?

2. Framkommer det något kring hållbarhetsfrågor i

3 Planera för dialog

- Identifiera de som är mest väsentliga att ha en specifik intressentdialog med.
- Välj metod (enkät, intervju, fokusgrupp) utifrån syftet och typen av intressent.
- Bestäm vilka internt som bör vara med i dialogen

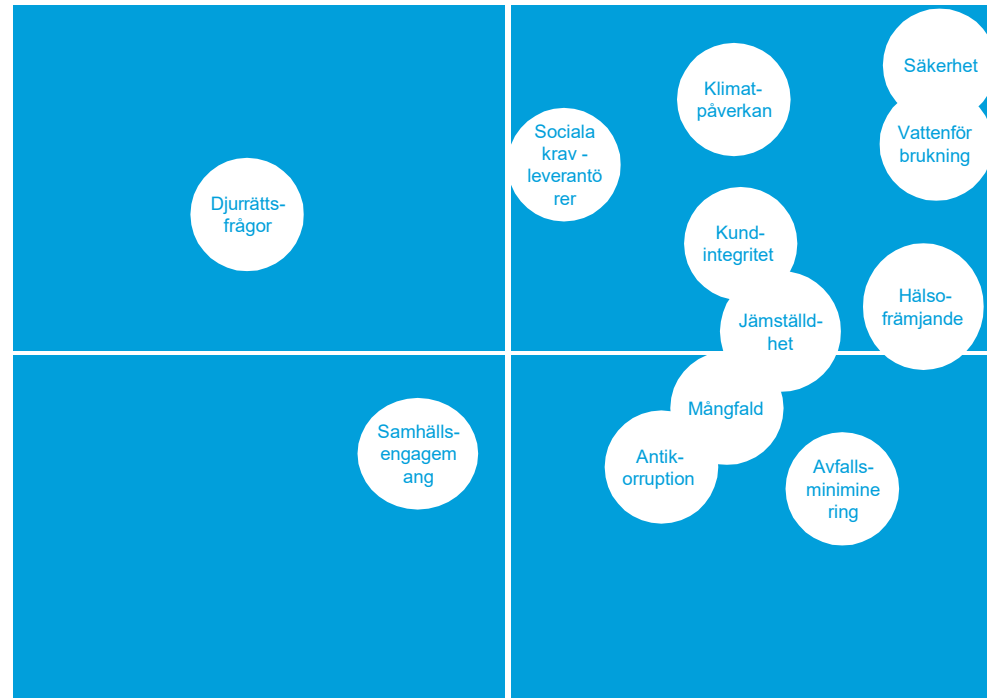
4 Bygg in kontinuerlig dialog

Hur kan hållbarhetsfrågor fångas upp i det löpande?

Hur kan vi fördjupa vissa dialoger?

VÄSENTLIGHETSMATRIS – ETT EXEMPEL

↑
Väsentlighet utifrån
intressenterna
s
förväntningar

Påverkan →

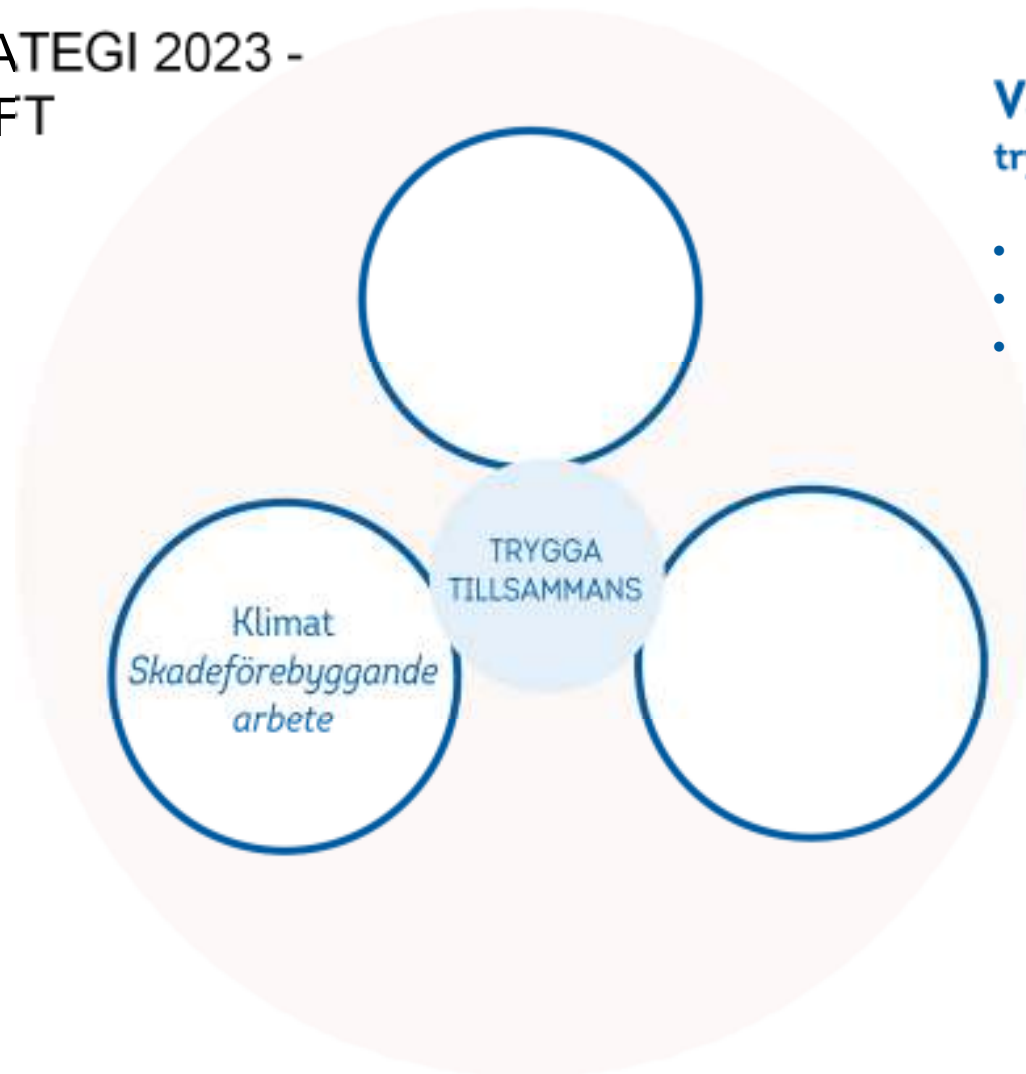
TOMORROW
TODAY

OM STRATEGIARBETET

LÄNSFÖRSÄKRINGAR GÖINGE KRISTIANSTADS HÅLLBARHETSSTRATEGI

- Ett arbete pågår under hösten 2019 med att uppdatera vår hållbarhetsstrategi för 2023 och dess mål kommer vara en del av verksamhetsplanen.
- Klimatförändringar innebär en risk för försäkringsbarheten av vår natur och våra samhällen. Klimatförändringarnas konsekvenser kan också direkt eller indirekt orsaka mänskligt lidande.
- Klimatfrågan utgör därför ett av de viktigaste områdena i strategin.
- Vi vill ta det här tillfället i akt att få er input till strategiarbetet och vår hållbarhetsrapportering. Framförallt kring klimatarbetet men också gärna annan relevant input.

STRATEGI 2023 - DRAFT

Varför? - hur bidrar det till att göra oss trygga tillsammans?

- Minska skador och skadornas omfattning
- Minskat mänskligt lidande
- Bidra till en bättre utveckling av hållbara företag i regionen

TOMORROW
TODAY

WORKSHOP
!

WORKSHOP – EN GUIDNING

Tänk på att försöka ha ett 3-5 årigt tidsperspektiv

Diskutera följande:

- Vilka är vår regions klimatutmaningar och vad kan vi göra tillsammans för att lösa dem?
- Vilka andra aktörer är centrala i det arbetet?
- På vilket sätt kan Länsförsäkringar Göinge Kristianstad spela en roll i det arbetet?
- Finns det andra hållbarhetsutmaningar som ni anser särskilt viktiga att vi på Länsförsäkringar Göinge Kristianstad har ökat fokus på framöver?

TOMORROW
TODAY

**SUMMERING
!**

Nästa möte

#TRYGGA
TILLSAMMANS

